

Sygn. akt II CSK 83/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrzkowski

w sprawie z wniosku B. B.  
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Nadleśniczego Nadleśnictwa S.  
o zasiedzenie,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 sierpnia 2016 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy  
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu  
z dnia 10 sierpnia 2015 r., sygn. akt II Ca 179/15,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania  
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa -  
Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 450 (czterysta  
pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania  
kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona

w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawcy B. B. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 sierpnia 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że „potrzeba wykładni przepisów dotyczy dopuszczalności merytorycznego badania zagadnień, które były przedmiotem rozważań sądu orzekającego w sprawie o zasiedzenie zakończonej oddaleniem wniosku”. W ocenie autora skargi „judykatów Sądu Najwyższego zapadających w sprawach związania uzasadnieniem orzeczenia sądu powszechnego jest wiele, niemniej prezentowane w nich poglądy są dalekie od jednolitości”.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Rozważania przedstawione w skardze kasacyjnej stanowiły w istocie kompilację cytatów z różnych orzeczeń zarówno Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Samo tylko zestawienie fragmentów orzeczeń nie jest wystarczające do wykazania przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2. Niezbędne w tym celu byłoby zawarcie we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pogłębionego wyводу prawnego oraz zajęcie przez autora skargi własnego stanowiska.

Niezależnie od wskazanych wad uzasadnienia wniosku należało przypomnieć, że wykładni art. 365 i 366 k.p.c. dokonano w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego, a problem mocy wiążącej orzeczenia był także szeroko omawiany przez doktrynę. Zagadnienie to jest jednym z podstawowych dla prawa procesowego cywilnego. Nie wywołuje wątpliwości, że kwestia ustalenia mocy wiążącej orzeczenia pojawia się, gdy zagadnienie rozstrzygnięte prawomocnie w pierwszym procesie stanowi kwestię wstępną (prejudykant) w innym postępowaniu. Mocą wiążącą z perspektywy kolejnych postępowań objęte jest jedynie ustalenie dotyczące tego, o czym orzeczono w związku z podstawą sporu. Moc wiążącą na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. ma tylko sentencja orzeczenia, niemniej w niektórych przypadkach ze względu na ogólność wyrażonego w niej rozstrzygnięcia, okoliczności objęte uzasadnieniem mogą służyć do sprecyzowania zakresu mocy wiążącej tego orzeczenia (por. przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, i powołane tam orzecznictwo). Kwestia nie sprowadza się zatem - jak błędnie ujął to autor skargi - do „związania uzasadnieniem orzeczenia sądu powszechnego”, ale do ustalenia granic mocy wiążącej orzeczenia przez sięgnięcie do uzasadnienia. Wiąże zatem sentencja, a nie uzasadnienie. Pogląd ten jest powszechnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, a z przywołanych w skardze orzeczeń nie wynika, aby kwestia ta wywoływała rozbieżność. Podobnie nie wywołuje wątpliwości, że oddziaływanie mocy wiążącej, a więc tylko ustaleń nią objętych, sprowadza się w konsekwencji do tego, że sąd w kolejnym postępowaniu zobowiązany jest przyjąć, że istotne z punktu widzenia zasadności żądania zagadnienie kształtuje się tak jak to zostało ustalone w prawomocnym wyroku. Z tym stanowiskiem nie są sprzeczne orzeczenia wskazane w skardze, w których sądy powszechne stwierdziły, że nie są związane ustaleniami faktycznymi dokonanymi w innych sprawach lub poglądami prawnymi wyrażonymi w ich uzasadnieniu, bo są to kwestie odrębne od mocy wiążącej, o której mowa w art. 365 k.p.c. W sprawie nie wystąpiła zatem przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.

Skarga kasacyjna nie jest ponadto oczywiście uzasadniona. Przedstawione w skardze argumenty nie potwierdzają tezy, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy

prawniczej, bez potrzeby głębszej analiz oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 8 pkt 1 w zw. § 6 pkt 4 w zw. z 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

jw